

Хмельницька обласна рада
Хмельницький університет управління та права
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем
публічного адміністрування та децентралізації влади
Науково-дослідного інституту державного будівництва
та місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Збірник тез

*Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Хмельницький, 23–30 квітня 2018 року)*

Хмельницький
2018

**Хмельницька обласна рада
Хмельницький університет управління та права
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем
публічного адміністрування та децентралізації влади
Науково-дослідного інституту державного будівництва та
місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України**

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

**збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Хмельницький, 23 – 30 квітня 2018 року)**

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2018**

УДК 342.9(477)

П 68

П 68 Правові засади організації та здійснення публічної влади :
збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(м. Хмельницький, 23–30 квітня 2018 року). – Хмельницький :
Хмельницький університет управління та права, 2018. – 131 с.

ISBN 978–617–7572–10–6

У збірнику представлені доповіді, які були подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Правові засади організації та здійснення публічної влади», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 23 – 30 квітня 2018 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Конституційно-правові засади організації та здійснення публічної влади: вітчизняний та зарубіжний досвід», «Проблеми та перспективи реформування територіальної організації публічної влади в Україні», «Адміністративно-правові засади організації та здійснення публічної влади», «Фінансово-правові аспекти організації та здійснення публічної влади», «Місце і роль інформаційного права в діяльності органів публічної влади».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Правові засади організації та здійснення публічної влади» не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 342.9(477)

ISBN 978–617–7572–10–6

© Колектив авторів, 2018
© Хмельницький університет
управління та права, 2018

3. Про місцеві вибори : Закон України від 14 липня 2015 року №595–VIII (редакція від 19.03.2017 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon5.rada.gov.ua/laws/show/595–19

4. Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 17 грудня 1997 р. №1932–IV (редакція від 19.04.2014 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1932–15

5. Про Державний реєстр виборців : Закон України від 22 лютого 2007 року №698–V (редакція від 01.01.2017 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon5.rada.gov.ua/laws/show/698–16

6. Проект Виборчого кодексу України № 3112–1 від 02.10.2015 р. : поданий до Верховної Ради України народними депутатами А. В. Парубієм, О. М. Черненком та Л. О. Ємцем. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56671

Гладкий В'ячеслав В'ячеславович,

асистент кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально–наукового інституту права ім. князя Володимира Великого, магістр права

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПРО СТАН КОРУПЦІЇ У ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

Базовий характер уваги, яку приділяють інформації люди, у загальному психофізіологічному контексті не відрізняється від специфіки уваги, що приділяється інформації іншими істотами. Це пояснюється тим, що інформація для всіх живих істот є фундаментом їх буття, засобом виживання. Утім, в окресленому сенсі слід мати на увазі, що саме людина, з її надзвичайним прагненням до знань, котре дозволило їй еволюціонувати до певної міри, через розвиненість власної психіки, не здатна ігнорувати непотрібну для неї інформацію, критично осмислювати весь обсяг оброблюваної нею інформації. Небезпека збільшення маси неструктурованої та неперевіреної на надійність інформації, яку людина здатна поглинути, зумовлює «інформаційний хаос»: якщо той обсяг інформації, котрий дозволив роду людини вижити протягом мільйонів років, очевидно сприяв розвитку людини (динаміка збільшення обсягу інформації дозволяла людині поступово розвивати здатність до поглинання відповідних обсягів інформації), то динамічним чином зростаюча критична маса інформації протягом останніх 60-ти років все далі набуває руйнівних рис, – шкодячи здоров'ю людини, нездатної диференціально блокувати, пріоритезувати та структурувати інформацію, що на неї спрямована. Таким чином, прагнення людини до інформованості, що дозволило їй стати сучасною людиною, здатне також дезорієнтувати її власними обсягами, обумовити тривожні стани і розлади психічного здоров'я, а також у маніпулятивний спосіб підпорядкувати волі маніпулятора, що успішним чином використовується в інформаційних війнах різними державами, а також в процесі становлення авторитаризму та тоталітарного суспільства.

Примітно, що тоталітаризм у загальній теорії права та держави вчені пов'язують, як правило, зі суб'єктами права, оскільки, цілком логічним є те, що встановлювати ті чи інші політичні, політико-правові та правові режими здатна лише людина, їх сукупність. У той же час, не виправдано ігнорується той факт, що зміни режимів часто можуть відбуватися під впливом феноменів, об'єктивованих в реальній дійсності діями

людини. Перш за все, слід мати на увазі корупційну практику в державі, яка дозволяє виникати та затверджуватися корупції – соціально-економічному й юридично значимому феномену, безпосередньо пов'язаному з природою людини. Тотальна влада корупції у державі, виходить за обмежені можливості тоталітарного лідера держави, підпорядковуючи собі і його, і його народ, проникаючи не лише в об'єктивне, але й в суб'єктивне. Так, якщо диктатор може підкорити лише зовнішню свободу людини, корупція здатна проникнути набагато глибше, підкоряючи внутрішню свободу людини, а тобто – встановлюючи безумовну владу. Саме тому, у корумпованих державах заявити: «Держава – це я», – може лише сама корупція.

Безумовно, дієво «протистояти корупції, як ми вже раніше відзначали [1, с. 51–52], людство може шляхом забезпечення гідного існування людини, окультурення людини (не тільки в рамках антикорупційної культури, але й у сенсі загальносоціальної культури). Однак, у державах, які не можна назвати соціальними в реальній дійсності (зокрема, через неможливість держави виконувати цю роль у силу безлічі кризових явищ у суспільстві), найважливіше місце в окресленому питанні будуть займати різні адміністративно-правові способи, методи та засоби запобігання й протидії корупції. В означеному контексті важливе значення, звичайно ж, має те, з чого ми почали цю доповідь – специфіка прагнення людини до інформації (при цьому, що важливо, забезпечення державою кожної людини правдивою та упорядкованою інформацією є також забезпеченням гідного існування людини, тобто, це можна розцінювати як новий критерій соціальної держави). Слід підкреслити, що хаос інформації про протидію корупції в Україні, а також про нібито повну корумпованість, наприклад, судової гілки влади (в Україні це, більшою мірою, зумовлено тривалою політикою демонізації суддів, направленою на спотворення незалежності цієї гілки влади [див., напр.: 2, с. 183]) в сукупності дезорієнтують громадян та світове співтовариство (насамперед, «донорів», які фінансують і підтримують нашу державу, а, отже, потребують в наявності достовірної інформації про витрачання їх коштів). Ця дезорієнтація дозволяє панувати корупції в сучасній Україні, оскільки, як ми вже зазначали, людина не здатна адекватно оцінювати обстановку й умови буття, коли їх характеристика надмірно надлишкова. Зважаючи на це, людина виявляється неспроможним актором антикорупційної практики. З іншого боку, ті люди, які вже виявилися здатними адаптуватися до умов інформаційної епохи, в рамках захисного механізму блокують поглинання потоку відповідної інформації, залишаючись таким чином по ту ж сторону, що і перша група людей. Власне, саме окресленим чином в державі, як правило, і встановлюється *диктатура корупції* – продукт природи людини, що виходить за рамки свідомої сторони сутності людини.

Тому, проблема «білого шуму» інформації про корупцію в нашій державі, як і в інших державах пострадянського простору, в яких толерантність до корупції виявляється надзвичайно високою [3; 4, с. 4002–4010], повинна бути вирішена шляхом структуризації та підвищення достовірності інформації про корупцію, хоча, здавалося би, логічним, економічним й оперативним було б обмежити інформацію. Зокрема, китайські вчені Юпан Чжао (*Yupan Zhao*) та Бо Фан (*Bo Fan*), розглядаючи проблему «відкритості» інформаційних даних, які є в розпорядженні державних органів, підкреслюють, що ця «відкритість» обумовлює політичний, економічний, соціальний та культурний розвиток держави, передусім, з огляду на те, що за рахунок широкого доступу до зазначеної інформації громадськість буде стимулюватися до активної участі в урядових заходах, а самі інформаційні дані можуть бути повторно використані в процесі розробок оптимізації здійснення процесів, що відбуваються в суспільстві тощо [5, с. 1–2]. Саме тому, проблема надлишку інформації для ефективного здійснення антикорупційної практики повинна вирішуватися не шляхом обмеження цієї

інформації, а за рахунок структуризації та підвищення достовірності інформації про корупцію в державних органах. Більш того, коректність даного висновку підтверджується, зокрема, тим незаперечним фактом, що корупція поширюється та зміцнюється в своєму потенціалі там, де державні органи є «непрозорими».

У той же час примітним є те, що метою Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. № 2939–VI є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації. З огляду на це, можемо дійти висновку, що вказаний законодавчий акт є не лише важливим елементом нормативної бази інформаційного антикорупційного забезпечення в державних органах України, але й важливим нормативно–правовим «інструментом» запобігання корупції в цих органах. Однак, наявність цього документу є недостатнім для вирішення питання інформатизації щодо рівня корупції в державних органах, яка, як ми вже зазначали, сприятиме антикорупційній практиці в державі та певною мірою послаблюватиме корупцію загалом. Між тим, вказуючи на потребу вирішення проблеми інформатизації суспільства та державних органів з приводу рівня корупції в цих органах, перш за все слід мати на увазі саме запобігання та протидію корупції шляхом розробки та прийняття на законодавчому рівні національної програми інформатизації про стан корупції в державних органах та її концепції, а також за рахунок розробки, затвердження та реалізації ефективної програми дій реалізації означеної концепції, розрахованої на довгострокову та короткострокову перспективу здійснення відповідної антикорупційної практики.

Національна програма інформатизації про стан корупції в державних органах (далі – НПІСК) в своїй структурі має містити універсальні норми, котрими би ефективно регулювались відповідні відносини. Зокрема, у розділі I «Загальні положення» будуть міститись наступні статті: (1) основні терміни та поняття (зокрема, «інформатизація про стан корупції»); (2) НПІСК та її структура (слід вказати, що НПІСК є частиною Національної програми інформатизації (далі – НПІ); серед структурних елементів обов'язково має бути вказані концепції та програми дій щодо інформатизації про стан корупції в державному органі, котрі повинні розробляти та централізовано затверджувати усі державні органи); (3) завдання законодавства про інформатизацію про стан корупції в державних органах; (4) сфера дії НПІСК (це, насамперед, відносини, які виникають у процесі формування та виконання НПІСК, незалежно від того, чи нормативно впливають ці відносини з норм відповідної Програми); (5) суб'єкти НПІСК; (6) головна мета НПІСК (створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною, структурованою та повною інформацією про стан корупції та запобігання й протидії корупції в державних органах шляхом використання існуючих інформаційних технологій); (7) основні завдання НПІСК (щонайперше, це створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення антикорупційної практики); (8) загальні засади реалізації НПІСК; (9) взаємозв'язок НПІСК та НПІ, державної антикорупційної політики. Поряд із тим, у Розділі II «Формування і виконання НПІСК» мають врегулюватись основні питання об'єктивізації Програми, зокрема: (1) визначатись статус та соціально–правове значення Концепції НПІСК; (2) порядок представлення та затвердження НПІСК, а також її формування; (3) керівник НПІСК (ним має виступати Національне агентство з питань запобігання корупції, а для здійснення належного керівництва цією Програмою слід створити в НАЗК відповідний секретаріат); (4) програми інформатизації про стан корупції у державному органі (як ми вже зазначали, кожен державний орган має розробляти та централізовано затверджувати власну програму та концепцію інформатизації, що повинні відповідати НПІСК, а програми дій щодо здійснення цих

програм мають розроблятися та впроваджуватися в кожній структурній одиниці державного органу, за виконання яких будуть відповідати відповідні посадові особи цих структурних одиниць державних органів).

Що ж стосується пропонованої нами Концепції НПІСК, то вона, будучи частиною НПІ (це необхідно відобразити у ст. 2 Закону України «Про НПІ» від 4 лютого 1998 р. № 74/98–ВР), НПІСК, та ідейно відповідаючи Концепції НПІ, що затверджена Законом України від 4 лютого 1998 р. № 75/98–ВР (відповідне слід відобразити у розділі VI вказаної Концепції 1998 р.), має включати характеристику сучасного стану інформатизації про стан корупції в державних органах, стратегічні цілі вказаного процесу та його основні принципи, очікувані наслідки реалізації НПІ.

Використані джерела:

1. Гладкий В. В. Долгосрочные перспективы преобразований в Украине в свете антикоррупционной политики / В. В. Гладкий // Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Івано-Франківськ, 19 трав. 2017 р.): у 2-х ч. – Херсон : Гельветика, 2017. – Ч. 2. – С. 50–53.

2. Гладкий В. В. Субъективная сторона вопроса использования судьями технических средств во время судебного заседания / В. В. Гладкий // Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Севеодонецьк, 13–14 квіт. 2017 р.). – Севеодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – С. 181–185.

3. Clarkson A. Post-Soviet Saviours? Ukraine, Russia and the Dark Side of the War against Corruption // Political Insight. – 2018. – Vol. 9(1). – P. 26–29. – DOI: 10.1177/2041905818764704.

4. Hladky V.V. The Manifestation of Corruption in Eastern Europe // Path of Science. – 2018. – Vol. 4, No 1(30). – P. 4001–4012. – DOI: 10.22178/pos.30–5.

5. Zhao Y., Fan B. Exploring open government data capacity of government agency : Based on the resource-based theory // Government Information Quarterly. – 2018. – Vol. 35(1). – P. 1–12. – DOI: 10.1016/j.giq.2018.01.002.

Головка Катерина Володимирівна,

здобувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства

Ужгородського національного університету, кандидат юридичних наук

СТАТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК КОДИФІКОВАНИЙ АКТ

В українській юридичній літературі вельми небагато уваги приділяється статутам територіальних громад як кодифікованим актам підзаконного характеру. Нещодавно до числа вчених, які досліджують це питання, приєдналась І.В. Ідесіс, авторству якої належить низка статей про статuti територіальних громад міст та захищена у 2006 р. дисертація на здобуття наукового ступеня юридичних наук на тему «Статuti територіальних громад українських міст: проблеми теорії та практики». У статті аналізуються пропозиції І.В. Ідесіс, що можуть стати у нагоді при систематизації муніципального законодавства. До них належать ідея впровадження поняття «концепція статуту територіальної громади» та виокремлення двох концепцій – сучасної («статут–кодифікований акт») та перспективної («статут – міська конституція»).